

آیا کرونا ویروس تبدیل به انگ اجتماعی می‌شود؟

محمد خمرنیا^۱، مصطفی پیوند^{۲*}، فاطمه ستوده‌زاده^۳

۱. استادیار، مرکز تحقیقات ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان، ایران

۲. کارشناس ارشد، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان، ایران

۳. استادیار، مرکز تحقیقات ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان، ایران

* نویسنده مسئول: mp.peyvand@yahoo.com

چکیده

در ابتدای سال ۲۰۲۰ و همزمان با برگزاری مراسمات سال نو در کشورهای مختلف دنیا ویروس جدید کرونا از شهر ووهان چین به سراسر دنیا منتشر شد. این بیماری در تاریخ یازدهم فوریه سال ۲۰۲۰ میلادی (اواخر بهمن ماه ۱۳۹۸)، رسماً توسط سازمان جهانی بهداشت با نام کرونا ویروس (کووید-۱۹) نام‌گذاری شد. طغیان بیماری که در ابتدا مربوط به یک شهر در چین بود، اکنون تبدیل به یک پاندمی وسیعی گردیده است. آمار رسمی مبتلایان آن در بیش از ۲۱۰ کشور دنیا از چند میلیون نفر و تعداد مرگ آن از صد هزار نفر گذشته است. در حال حاضر در همه ی دنیا اکثر افراد در رابطه با این بیماری نگران هستند. نگرانی از یک سو و مشکلات اجتماعی ناشی از بیماری از سوی دیگر می‌تواند هنگامی که افراد با بیماری‌های عفونی مانند کرونا درگیر می‌شوند، ترس و اضطراب و سایر مشکلات اجتماعی برای آنها ایجاد کند. برخی از مشکلاتی که افراد مبتلا به کرونا با آن درگیر هستند از جمله قرنطینه، تحت نظارت بودن، بستری شدن و ... در کنار تحمل درد و استرس ناشی از بیماری و ترس از مرگ، گاهاً احساسات منفی دیگران مثل طرد شدن، تحقیر و انواع تبعیض‌های اجتماعی را به دنبال دارد و این باعث تبدیل شدن پیامدها و مشکلاتی از جمله انگ اجتماعی شده که این موضوع، حتی از خود بیماری دردناک‌تر می باشد.

واژگان کلیدی: کرونا، ویروس، انگ اجتماعی

شده است؛ اما باید دانست این بلا که خواه ناخواه همه انسانها را در بر می‌گیرد، عوامل متعددی دارد که برخی از آن عوامل شناخته شده و برخی ناشناخته‌اند (۷).

در بسیاری از احادیث دیگر نیز ذکر شده است که تهمت و انگ از جمله اعمال زشت و زنده‌ای است که خود شیطان هم از آن بیزار است. شیطان با این که از کارهای زشت و اعمال انسان استقبال می‌کند، اما در برخی موارد هم از کارهای انسان دوری می‌جوید. تهمت زدن هم به قدری زشت و ناپسند است که شیطان هم از آن خجالت می‌کشد. با اقدام به تهمت زنی وجهه اشخاص در جامعه یا به عبارتی آبروی فرد از بین می‌رود. عمل بهتان آثار بدی را هم برای تهمت زنده و هم برای شخص تهمت زده شده به دنبال دارد (۸).

نکته‌ای که بیش از گذشته باید مدنظر قرار گیرد، این است که مبتلایان به بیماری کووید-۱۹ نباید "کرونایی" خطاب شوند. این افراد یا در اثر بی‌احتیاطی به این بیماری مبتلا شده و یا مانند مدافعان و شهدای سلامت؛ در راه خدمت، تامین سلامت مردم و با از خودگذشتگی، اسیر این بیماری شده‌اند و نباید به گونه‌ای مورد خطاب قرار گیرند که مجبور شوند بجز درد بیماری، رنج‌آنگ ابتلا به کرونا و دوری از دوستان، خانواده و یا اقوام را تحمل کنند. زیرا مبتلایان به کرونا، پس از قرنطینه و بهبودی، خطری برای سلامت دیگران ندارند و می‌توانند مانند قبل به جامعه بازگردند و اطرافیان آنها باید از رفتارهای توهین‌آمیز با مبتلایان پرهیز کنند. با اعلام سازمان جهانی بهداشت، دنیا در شرایط پاندمی یا همه‌گیری این بیماری قرار دارد و هر شخصی ممکن است به دلایل مختلف با این بیماری دست به‌گیران شود و لازم است از سرزنش و برچسب زدن به مبتلایان پرهیز شود، چرا که هیچکس خود خواسته به این بیماری مبتلا نمی‌شود (۹ و ۱۰).

مطالعات مختلف نشان می‌دهد که عوامل مؤثر و ایجادکننده انگ در نظام سلامت شامل تاثیر فرهنگ، عدم آشنایی ارائه دهندگان سلامت با تجربیات این بیماران، دیدگاه نامناسب نسبت به بیماران، عدم درمان مناسب، عدم همدلی، ارتباط نامناسب، عدم در نظر گرفتن حقوق بیماران و عدم رعایت حریم خصوصی بیمار می‌باشد (۱۱).

برای مقابله با انگ اجتماعی در این شرایط اعتماد به مراکز خدماتی و مشاوره‌ای قابل اطمینان، همدردی با مبتلایان، شناخت دقیق بیماری و به کارگیری مشاوره‌های روانشناسی اقدامات مؤثر و عملی می‌باشند تا مردم بتوانند از خود مراقبت کنند. در این میان نحوه صحبت کردن کارکنان بهداشتی با افراد در مورد بیماری و کمک به آنها در جهت اقدامات مؤثر

در ابتدای سال ۲۰۲۰ و همزمان با برگزاری مراسمات سال نو در کشورهای مختلف دنیا ویروس جدید کرونا از شهر ووهان^۱ چین به سراسر دنیا منتشر شد. این بیماری در تاریخ یازدهم فوریه سال ۲۰۲۰ میلادی (اواخر بهمن ماه ۱۳۹۸)، رسماً توسط سازمان جهانی بهداشت با نام کرونا ویروس (کووید-۱۹) نام‌گذاری شد. طغیان بیماری که در ابتدا مربوط به یک شهر در چین بود، اکنون تبدیل به یک پاندمی^۲ وسیعی گردیده است. آمار رسمی مبتلایان آن در بیش از ۲۱۰ کشور دنیا از چند میلیون نفر و تعداد مرگ آن از صد هزار نفر گذشته است (۱ و ۲).

در حال حاضر در همه‌ی دنیا اکثر افراد در رابطه با این بیماری نگران هستند. نگرانی از یک سو و مشکلات اجتماعی ناشی از بیماری از سوی دیگر می‌تواند هنگامی که افراد با بیماری‌های عفونی مانند کرونا درگیر می‌شوند، ترس و اضطراب و سایر مشکلات اجتماعی برای آنها ایجاد کند (۳).

برخی از مشکلاتی که افراد مبتلا به کرونا با آن درگیر هستند از جمله قرنطینه، تحت نظارت بودن، بستری شدن و... در کنار تحمل درد و استرس ناشی از بیماری و ترس از مرگ، گاه احساسات منفی دیگران مثل طرد شدن، تحقیر و انواع تبعیض‌های اجتماعی را به دنبال دارد و این باعث بروز پیامدها و مشکلاتی از جمله تبدیل شدن بیماری به انگ اجتماعی شده که این موضوع، حتی از خود بیماری دردناک‌تر می‌باشد (۴).

انگ اجتماعی در حوزه‌های مرتبط با مسائل سلامت به معنی ارتباط منفی بین فرد یا گروهی از افراد گفته می‌شود که ویژگی‌ها یا بیماری خاصی دارند. در زمان شیوع بیماری، این بد نامی ممکن است به معنای برچسب خوردن افراد، رفتارهای کلیشه‌ای و تبعیض آمیز و یا تجربه از دست رفتن شأن اجتماعی آنها به دلیل ارتباط با یک بیماری خاص باشد. این چنین رفتارهایی می‌تواند علاوه بر شخص بیمار، بر پرستاران، خانواده، دوستان و اجتماع آنها نیز تاثیر منفی بگذارد، که به تبع آن منجر به اجتناب بیمار از ورود به غربالگری، تست، قرنطینه و درمان می‌شود (۵).

انگ اجتماعی در آیات قرآن کریم و فرهنگ اسلامی به زشتی و ناپسندی نام برده شده است (۶). چرا که بیماری یکی از مسائلی است که همه انسانها با آن مواجه‌اند. بیماری در اسلام به عنوان زندان بدن و یکی از سخت‌ترین بلاها معرفی

1. Wuhan
2. Novel Coronavirus Disease (COVID-19)
3. Pandemic

می‌شود. آنچه در این شرایط مفید است اعتماد به مراکز خدماتی و مشاوره‌ای قابل اطمینان، همدردی با مبتلایان، شناخت دقیق بیماری و به کارگیری اقدامات خود مراقبتی است تا مردم بتوانند از خود و عزیزان‌شان مراقبت کنند. تغییر این معضل اجتماعی نیازمند اصلاح دیدگاه و رفتارهای اجتماعی با افراد بیمار است و این می‌طلبد که پرسنل بهداشت و درمان، سیاست‌گذاران فرهنگی، اساتید دانشگاه، رسانه‌ها و افراد صاحب نفوذ مانند روحانیون در این زمینه اطلاع رسانی لازم را به جامعه و به خصوص نزدیکان بیمار انجام دهند (۱۳).

علیه بیماری و جلوگیری از دامن‌زدن به ترس و بدنامی بسیار مهم می‌باشد. لازم است محیط و جو مناسبی به‌وجود آید که بتوان در آن به طور شفاف، صادقانه و مؤثر در مورد بیماری و تأثیر آن بحث کرد. با توجه به مطالب گفته شده ارتقاء سطح آگاهی جامعه در خصوص اهمیت دادن به سلامت، تصحیح نگرش‌های غلط خود بیمار، خانواده، عامه مردم، مدیران و سیاست‌گذاران و همچنین افزایش دسترسی خدمات پیشگیری و درمان در سطح کشور برای انگ زدایی پیشنهاد می‌گردد (۱۲).

شواهد به وضوح نشان می‌دهد که بدنامی و ترس از بیماری‌های واگیردار مانع از مراجعه آنها به این به مراکز درمانی

Can coronavirus become a social stigma?

Mohammad Khammarnia¹, Mostafa Peyvand^{2*}, Fatemeh setudezadeh

1. Assistant professor, Health Promotion Research Center, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran.
2. MSc, Zahedan University of Medical Sciences. Zahedan, Iran.
3. Assistant professor, Health Promotion Research Center, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran.

* Corresponding author: mp.peyvand@yahoo.com

Abstract

At the beginning of 2020, at the same time as the New Year celebrations in different countries of the world, the new Corona virus was released from Wuhan, China, all over the world. The disease was officially registered on February 11, 2020 (late February 2015) by the World Health Organization as Coronavirus (Covid-19). The outbreak of the disease, which originally involved a city in China, has now become a widespread pandemic. The official death toll in more than 210 countries has risen to several million and the death toll to more than 100,000.

Currently, most people around the world are worried about this disease. Concerns on the one hand and social problems caused by illness on the other hand can cause fear and anxiety and other social problems when people are exposed to infectious diseases such as corona. Some of the problems that people with corona have, including quarantine, being monitored, hospitalized, etc., along with enduring pain and stress caused by illness and fear of death, sometimes negative feelings of others such as rejection, humiliation. And it leads to all kinds of social discrimination, and this causes the consequences and problems caused by social stigma, which is even more painful than the disease itself.

Keywords: Corona, virus, social stigma

References

1. Rezaeian M. World and the novel coronavirus disease (COVID-19. JRUMS. 2020; 19 (1) :1-2
2. Hashemi-Shahri S M, Khammarnia M, Ansari-Moghaddam A, Setoodehzadeh F, Okati-Aliabad H, Peyvand M. Sources of news as a necessity for improving community health literacy about COVID-19. Med J Islam Repub Iran. 2020; 34 (1) :453-455
3. Choi S, Han KM, Won E, Yoon BJ, Lee MS, Ham BJ. Association of brain-derived neurotrophic factor DNA methylation and reduced white matter integrity in the anterior corona radiata in major depression. Journal of affective disorders. 2015 Feb 1; 172:74-80.
4. Ruissen GR, Liu Y, Schmader T, Lubans DR, Harden SM, Wolf SA, Rhodes RE, Dunlop WL, Puterman E, Zumbo BD, Beauchamp MR. Effects of Group-Based Exercise on Flourishing and Stigma Consciousness among Older Adults: Findings from a Randomised Controlled Trial. Applied Psychology: Health and Well-Being. 2020 Mar 9.
5. Heydari A, Meshkin yazd A, Sodmand P. Stigma in Health Systems: A Review Article. sjimu. 2015; 23 (4) :217-228
6. Gholami Jam F, Amirpour B, Arshi M, Eghlima M, Rahgozar M. Predicting Epilepsy-Related Stigma Based on Health-Related Life Style Components. Iranian Journal of Nursing Research. 2018 Oct 10;13(4):72-8.
7. Karimian, M. Hadith "Laadavi": attribution and semantics; A study on the origin of non-communicable diseases in Islam. Hadith Sciences. 2016 Mar 23; 79 (21): 3-25.
8. Hossain MZ, Mughal F. Dementia and revivalist Islam: New perspectives to understanding dementia and tackling stigma. Journal of Evaluation in Clinical Practice. 2020 May 26.
9. Sahoo S, Mehra A, Suri V, Malhotra P, Yaddanapudi N, Puri GD, Grover S. Lived experiences of the Corona Survivors (patients admitted in COVID wards): A Narrative real-life documented summary of internalized guilt, shame, stigma, anger. Asian Journal of Psychiatry. 2020 May 30.
10. Magiran. Coronavirus disease (COVID-2019).<https://www.magiran.com/article/4034590>. Last updated 25 May2020.
11. Sahoo S, Mehra A, Suri V, Malhotra P, Yaddanapudi N, Puri GD, Grover S. Lived experiences of the Corona Survivors (patients admitted in COVID wards): A Narrative real-life documented summary of internalized guilt, shame, stigma, anger. Asian Journal of Psychiatry. 2020 May 30.
12. Rajabi G, Jelodari A, Amiri Asl J. Assessing Reliability and Validity of the Persian version of Infertility Stigma Scale (ISS) in Infertile Women. Sci J Hamadan Nurs Midwifery Fac. 2017; 25 (4): 104-113
13. Mahdilouy P, Ziaeirad M. Perceived Social Stigma and Its Relationship with Demographic and Clinical Characteristics in Adolescents and Young People with Type 1 Diabetes. Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism. 2019; 21 (3) :153-162

